

แบบรายงานนวัตกรรมด้านการป้องกันการทุจริต

๑ โรงเรียน ๑ นวัตกรรมต่อต้านการทุจริต

ชื่อนวัตกรรม	๑ ห้องเรียน ๑ โครงการคุณธรรม
โรงเรียน	ศรีธาตุพิทยาคม
สังกัด	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี
ผู้อำนวยการโรงเรียน	นายสนทยา เจริญพันธ์
ครูผู้รับผิดชอบ	๑. นางแพรวนภา สายสิงห์ ๒. นางศิริณญา แข็งแรง

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของนวัตกรรมที่นำเสนอ

คุณธรรม จริยธรรม นับเป็นสิ่งที่กำหนดว่าควรประพฤติปฏิบัติอย่างไร และจำเป็นจะต้องปลูกฝังให้กับคนในสังคม เพราะหากคนในสังคมประพฤติดี สังคมก็จะมีความสงบ เรียบร้อย แต่หากคนในสังคมประพฤติไม่ดี ไม่เหมาะสม บ้านเมืองก็จะพบกับความวุ่นวาย ได้รับความเดือดร้อน ฉะนั้นคุณธรรม จริยธรรมจึงเปรียบเสมือนเครื่องมือที่ช่วยควบคุมการกระทำของคนให้มีวิธีหรือรูปแบบการดำเนินชีวิตเป็นไปในทางที่ถูกต้อง เหมาะสม ทั้งนี้หากสังคมใดมีประชากรมีคุณธรรมอยู่เป็นจำนวนมาก สังคมนั้นย่อมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ประเทศไทย เป็นประเทศหนึ่งที่มีความเจริญทางด้านวัตถุอย่างรวดเร็ว แต่ความเจริญทางด้านจิตใจกลับลดลง ดังจะเห็นได้จากพฤติกรรมของคนในสังคมที่ทำให้คุณค่าของวัตถุมากเกินไปจนเกินจริง ทำให้คนพยายามตอบสนองความต้องการทางด้านวัตถุอย่างไม่มีที่สิ้นสุด การจะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า หรือแม้กระทั่งเพื่อให้ทัดเทียมกับอารยประเทศได้นั้น การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นกับคนในประเทศเป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุด เพื่อจะเป็นเกราะป้องกันในการเป็นสังคมที่มีความเจริญทางด้านจิตใจที่ดีได้ การที่จะให้คนในสังคมมีคุณลักษณะคุณธรรม จริยธรรม อันจะส่งผลให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้นั้น ควรส่งเสริมและปลูกฝังตั้งแต่ยังเยาว์วัยที่เข้ารับการศึกษา ด้วยเหตุนี้ สถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในกระบวนการกล่อมเกลาให้เยาวชนของประเทศถึงพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรม

การสอนแบบโครงการคุณธรรม เป็นการรวมกลุ่มกันของผู้เรียนที่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันทำโครงการด้านคุณธรรม โดยนำปัญหาที่ประสบในสังคมตามความสนใจนำไปสู่การแก้ไขปัญหาด้านความเสื่อมทางศีลธรรม และส่งเสริมการบ่มเพาะความดี มีคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นระบบให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการเรียนรู้การร่วมมือทำงาน แลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน รวมถึงให้ความช่วยเหลือสนับสนุนกัน เน้นการปฏิบัติจริง ศึกษา สำรอง ค้นคว้า ทดลอง เน้นการนำปัญหาคุณธรรมในชีวิตจริงมาเรียนรู้ โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้คอยกระตุ้น แนะนำให้คำปรึกษา และอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน จึงกล่าวได้ว่า การสอนแบบโครงการคุณธรรมสามารถพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนได้ เป็นกระบวนการที่คนใหม่ทางการศึกษาที่สามารถนำไปใช้กับผู้เรียนให้มีความรู้คุณธรรม

อันส่งผลต่อคุณธรรมลักษณะด้านศีลธรรมของนักเรียนในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ผู้เรียนมีโอกาสที่จะร่วมเรียนรู้ด้วยกัน สนับสนุนให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ผลงานในลักษณะที่เป็นรูปธรรมบนพื้นฐานคุณธรรมจริยธรรม ด้วยเหตุผลดังกล่าว โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม จึงได้เล็งเห็นความสำคัญของการสอนแบบโครงการคุณธรรม และได้ดำเนินกิจกรรมภายใต้ชื่อ ๑ ห้องเรียน ๑ โครงการคุณธรรม

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน

๒.๑ เพื่อขับเคลื่อนกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการปลูกฝังการเป็นจิตอาสา หรือจริยธรรมให้กับผู้เรียนในเชิงรุก โดยใช้โครงการเป็นฐาน

๒.๒ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีส่วนร่วมในการระดมปัญญา การป้องกันการทุจริต การปลูกฝังจิตสำนึกและสร้างเครือข่ายในชุมชน ในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

๒.๓ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนสุจริต คือ ทักษะกระบวนการคิด ความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

๒.๔ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษา ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ต่อเพื่อนร่วมงาน นักเรียน และบุคคลทั่วไป

๓. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียน และครู บุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคมทุกคน

๔. กระบวนการผลิตผลงาน หรือขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นการวางแผน (Plan)

- สำรวจปัญหา วิเคราะห์สาเหตุ เพื่อวางแผนในการดำเนินงานสร้างนวัตกรรมต่อต้านการทุจริต เพื่อนำมาแก้ไข้ปัญหา
- ศึกษาเอกสารการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสุจริต และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนสุจริต
- ประชุม อภิปรายและสรุปผลการอภิปรายเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไข้ปัญหา และเลือกรูปแบบนวัตกรรมที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาของโรงเรียน

ขั้นดำเนินงาน (Do)

การดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน โดยเริ่มจากการพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนศรีธาตุพิทยาคมต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน แนวคิดของโครงการคุณธรรม เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษากิจกรรม และถ่ายทอดแนวคิดให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แล้วจึงสร้างกระบวนการเรียนรู้สำหรับนักเรียน โดยมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

- กระบวนการเรียนรู้สภาพปัญหารอบตัว
- การสร้างความตระหนักรู้ต่อสภาพปัญหา
- การแสวงหาแนวทางเพื่อการแก้ปัญหา
- การเลือกกิจกรรม และแนวคิดในการแก้ปัญหาเพื่อวางแผนการดำเนินงาน
- การขับเคลื่อนกิจกรรมเพื่อการแก้ปัญหา โดยในระยะแรกของการดำเนินโครงการ จะมี

ลักษณะของประเด็นปัญหาที่ขับเคลื่อนในลักษณะของชั้นเรียน ผ่านกระบวนการศึกษา และลงมติของนักเรียนภายในห้องเรียน เพื่อเลือกประเด็นปัญหาที่ต้องการขับเคลื่อน โดยมีครูที่ปรึกษาของแต่ละชั้นเรียนคอยให้คำปรึกษา แนะนำตลอดระยะเวลาที่ดำเนินกิจกรรม ทั้งนี้เมื่อดำเนินกิจกรรมครบระยะเวลาที่กำหนดจึงมีกระบวนการรวบรวมผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นเป็นรายงานโครงการคุณธรรมในแต่ละห้องเรียน โดยโรงเรียนจัดกิจกรรมประกวดโครงการคุณธรรม คัดเลือกโครงการเพื่อเป็นต้นแบบโครงการที่มีความโดดเด่นในแต่ละระดับชั้น ในขณะเดียวกันได้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนผลการดำเนินกิจกรรมของแต่ละโครงการ และเกิดการแลกเปลี่ยนแนวคิดที่มีความหลากหลายในเชิงการแก้ปัญหา

ขั้นตรวจสอบและประเมินผล (Check)

ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินกิจกรรม โดยสอบถามนักเรียนที่เป็นตัวแทนของโครงการคุณธรรมแต่ละห้องเรียน จำนวน ๔๒ โครงการ ในการดำเนินกิจกรรม ๑ ห้องเรียน ๑ โครงการคุณธรรม หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินกิจกรรม

ขั้นปรับปรุงและพัฒนา (Act)

ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินกิจกรรม โดยสัมภาษณ์ตัวแทนนักเรียนโครงการคุณธรรมที่ได้รับรางวัลชนะเลิศในแต่ละระดับชั้น จำนวน ๖ ราย จาก ๖ ห้องเรียน ถึงข้อเสนอแนะ และแนวทางการปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินกิจกรรม ๑ ห้องเรียน ๑ โครงการคุณธรรม เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมในครั้งถัดไปตรงตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๕. ผลการดำเนินการ

โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม มีจำนวนโครงการคุณธรรมที่ผู้เรียนดำเนินการขึ้นทั้งสิ้น ๔๒ โครงการ จาก ๔๒ ห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ จากการสอบถามนักเรียนที่เป็นตัวแทนของโครงการคุณธรรมแต่ละห้องเรียน จำนวน ๔๒ ราย มีผลการดำเนินกิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จอยู่ในระดับมาก (๔.๔๘) เมื่อพิจารณาในรายประเด็นถึงผลการดำเนินกิจกรรม ๑ ห้องเรียน ๑ โครงการคุณธรรม พบว่า ผู้เรียนเกิดความตระหนักรู้ว่า คุณธรรม จริยธรรมเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบัน และผู้เรียนตระหนักรู้ว่า ความรู้และประสบการณ์ ที่ได้รับจากโครงการ สามารถนำไปพัฒนาตนเองและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ได้มากที่สุด (๔.๗๑) รองลงมาได้แก่ การทำโครงการคุณธรรมช่วยปลูกฝังคุณลักษณะด้านทักษะกระบวนการคิด ความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความ

พอเพียง และมีจิตสาธารณะ (๔.๖๗) และผู้เรียนมีความพึงพอใจในหน้าที่ความรับผิดชอบ (๔.๕๗) ตามลำดับ ตามตาราง ดังนี้

ผลการดำเนินงานกิจกรรม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปรผล
๑. ผู้เรียนเกิดความตระหนักว่า คุณธรรม จริยธรรมเป็น สิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบัน	๔.๗๑	๐.๔๕	มากที่สุด
๒. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจต่อวัตถุประสงค์ของ โครงการคุณธรรม	๔.๓๖	๐.๔๘	มาก
๓. ผู้เรียนตระหนักว่าการทำโครงการคุณธรรม การแบ่ง หน้าที่ความรับผิดชอบเกิดประโยชน์ต่อตัวนักเรียน	๔.๕๐	๐.๕๐	มากที่สุด
๔. ผู้เรียนตระหนักว่าโครงการคุณธรรมของชั้นเรียนใช้ แก้ปัญหาได้จริง	๔.๑๐	๐.๓๗	มาก
๕. การทำโครงการคุณธรรมส่งเสริมความรัก ความสามัคคี ในหมู่คณะ	๔.๓๘	๐.๔๙	มาก
๖. การทำโครงการคุณธรรมช่วยปลูกฝังคุณลักษณะด้าน ทักษะกระบวนการคิด ความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความพอเพียง และมีจิตสาธารณะ	๔.๖๗	๐.๔๗	มากที่สุด
๗. โครงการคุณธรรมปลูกฝังนิสัยการทำคุณประโยชน์ ให้กับส่วนรวมโดยไม่หวังผลตอบแทน	๔.๓๖	๐.๔๘	มาก
๘. ผู้เรียนมีความพึงพอใจในหน้าที่ความรับผิดชอบ	๔.๕๗	๐.๔๙	มากที่สุด
๙. ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจ ตั้งใจสร้างคุณงามความดีต่อ ตนเองและสังคม	๔.๔๘	๐.๕๐	มาก
๑๐. ผู้เรียนตระหนักว่า ความรู้และประสบการณ์ ที่ได้รับ จากโครงการ สามารถนำไปพัฒนาตนเองและ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	๔.๗๑	๐.๔๕	มากที่สุด
รวม	๔.๔๘	๐.๔๗	มาก

๖. ประโยชน์ที่ได้รับ

๖.๑ นักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการ ปลูกฝังการเป็นจิตอาสา หรือจริยธรรม โดยใช้โครงการเป็นฐาน

๖.๒ นักเรียนมีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีส่วนร่วมในการระดมปัญญา การป้องกัน การทุจริต การปลูกฝังจิตสำนึกและสร้างเครือข่ายในชุมชน ในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

๖.๓ นักเรียนได้รับการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนสุจริต คือ ทักษะ กระบวนการคิด ความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

๖.๔ ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษา ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ต่อเพื่อน ร่วมงาน นักเรียน และบุคคลทั่วไป

๗. ปัจจัยความสำเร็จ

๗.๑ ผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียนในโรงเรียนทุกคน ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านการทุจริตภายในโรงเรียน

๗.๒ โรงเรียนศรีธาดาพิทยาคมมีความพร้อมในการดำเนินกิจกรรม ๑ ห้องเรียน

๑ โครงการคุณธรรม

๗.๓ ผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียนให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมอย่างดียิ่ง